

1. שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכפורים סימן תריב סעיף ד שיעור אכילת פרס, יש אומרים ד' ביצים; ויש אומרים ג' ביצים.
2. משנה ברורה סימן תריב ס"ק ח ולענין הלכה כל שהוא בשל תורה הלך אחרי המחמיר וכל שהוא בשל דבריהם הלך אחרי המיקל:
 3. מנחת חינוך פרשת אמור מצוה שיג...ובודאי אין הכוונה כשיעור שאוכל ג' ביצים ממש דזה לא נזכר בש"ס ובש"ס הוא נקרא אכ"פ ופרס היינו חצי ככר רק עפ"י החשבון החצי ככר הזה הוא גדול כמו ג' ביצים... אם כן ה"ה כל המינים שבעולם בודאי יש חילוק בשהיית הדבר הנאכל... נראה דכל מאכל ומאכל והן לענין יוה"כ כל מין מאכל משערינן כ"א בדידיה בכמה זמן נאכל פרס מן המאכל האיסור שאוכל כזית א"כ לפ"י נחא מה שלא ביארו חז"ל כמה הוה כא"פ בבינוני כי אין שיעור לדבר רק כל מאכל יש לו שיעור אחר **ולא יספיק הדיו והקולמוס לחשוב כל מין מאכל בעולם** לאדם בינוני ע"כ איזה מין מאכל שאדם אוכל משערינן באדם בינוני כמה צריך לשהות לאכול המאכל הזה אם יאכל כג' או כד' ביצים וזה נלע"ד אמת וברור כיון דלא מצינו בש"ס שיעור ידוע כמה זמן אכ"פ ולא מצינו ג"כ באיזה מין ע"כ בודאי בכל מין ומין משערינן בדידי' דהיינו מין מאכל זה לאדם בינוני...
 4. שו"ת חתם סופר חלק ו - ליקוטים סימן כג אז ישערו הרופאים כמה שיעור לגימה שצריך האדם שיתחזק גופו וינצל מס' סכנה ואותו שיעור קאפע או טע או מרק ישתה פחות פחות מכשיעור מלא לוגמיו וישהה בין שתי' לשתי' כדי אכילת פרס שהוא לכל היותר **ט' מינוטין** ולכ"ה פ' ב' מינוט' כאשר ביארנו בבירור במקום אחר [ע"ל סי' ט"ז]
 5. רמב"ם הלכות תרומות פרק י הלכה ג אכל וחזר ואכל, שתה וחזר ושתה אם יש מתחלת אכילה ראשונה עד סוף אכילה אחרונה **כדי אכילת פרס** ומתחלת שתייה ראשונה עד סוף שתייה אחרונה **כדי שתיית רביעית** הרי אלו מצטרפין לכזית. +/השגת הראב"ד/... אבל במסכת כריתות ... נראה שאף לשתייה בעינין כדי אכילת פרס...
 6. בית יוסף אורח חיים סימן תריב י ומ"ש ושיעור צירופן כדי שתיית רביעית. הכי איתא בתוספתא פרק בתרא דיומא (פ"ד ה"ד) וכן פסק הרמב"ם (שם ה"ד, מאכ"א פ"ד ה"ט, תרומות פ"י ה"ג): ומ"ש בשם הראב"ד (השגות תרומות שם) דשיעור צירוף שתייה כדי אכילת פרס. הכי תניא בכריתות פרק אמרו לו (יג). לענין פיסול גויה והר"ן (יומא ג. ד"ה ולענין צרופן של משקין) הוקשה לו על פסק הרמב"ם מההיא דכריתות והניח הדבר בצ"ע והרב המגיד כתב שמאחר שהרמב"ם פסקה לההיא דכריתות בהלכות שאר אבות הטומאה פרק ח' (היא"א) נראה שהוא סובר **שעשו חיזוק בטומאת גויה של דבריהם** ולא דמיא לשאר איסורין כדי שלא לדחות תוספתא זו...
 7. שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכפורים סימן תריב סעיף י שתה מעט וחזר ושתה, אם יש מתחלת שתייה ראשונה עד סוף שתייה אחרונה **כדי שתיית רביעית**, מצטרפין לכשיעור; ואם לאו, אין מצטרפין. **ויש אומרים ששיעור צירוף השתיית כדי אכילת פרס**, כמו צירוף אכילת.
 8. קיצור שולחן ערוך סימן נא סעיף ו שתה משקה חמה במעט מעט (כמו תה או קפה) כיון שאינו שותה בפעם אחת כשיעור אף על פי שדרך שתייתה בכך, מכל מקום אין מצטרפין ואינו מברך ברכה אחרונה.
 9. משנה ברורה סימן רי ס"ק א והנה לענין שתיית טה"ע וקאפ"ע שהדרך לשתותו כשהוא חם וקשה לשתותו בלא הפסק כדרך שאר משקין כ"א מעט מעט יש מחלוקת רבה בין הפוסקים אם צריך לברך ברכה אחרונה... וכן הוא מנהג העולם. ואנשי מעשה נוהגין **שלבסוף שתיית מניחין כדי שיעור רביעית שיצטנן מעט כדי שיוכל לשתות רביעית בלא הפסק** ולברך ברכה אחרונה וטוב לעשות כן כדי לצאת אליבא דכו"ע.
 10. רבבות אפרים ח:פו במה שכתבנו ברבבות אפרים שבתה קפה חם ולוקח זמן עד ששותה הרביעית דיש דיעות וכך נוהגים הרבה שלא עושים ברכה אחרונה ונתתי עצה דאחרי שיגמר הקפה ישתו כוס מים ויברכו ברכה אחרונה אמר לי כעת ידידי הרב חיים שאול אזינשטט שליט"א מירושלים בביתי בכ"ב מרחשון תשנ"ז ששמע כך בפירוש מהרה"ג רי"ש אלישיב דיש לנהוג כך, ושמתתי שכוונתי לדבריו.